

KALSIUMHYDROKSID

Revisjonsdato: 12/12/2010

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliet navn	KALSIUMHYDROKSID
Kjemisk navn	Calciumhydroksyd
Formel	Ca(OH) ₂
EC-nr	215-137-3
CAS-nr	1305-62-0
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	24.10.2008

1.2 Relevante identifiserte anvendelser for stoffet eller blandingen, samt anvendelser som frarådes

Anvendelse	Kjemisk teknisk ind.
Anvendelser som frarådes	Ingen spesifikke. Ikke bland produktet med andre kjemikalier uten å ha gjort tester eller konferert med produsenten.

1.3 Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent, importør	PERMAKEM A/S Postboks 225 1471 Lørenskog Norge Telefon: 67979600 Fax: 67979601 ww.permakem.no
E-post	office@permakem.no
Internett	www.permakem.no
Utarbeidet av	Security Consult
Omsetter	PERMAKEM A/S Postboks 225 1471 Lørenskog Norge Telefon: 67979600 Fax: 67979601 www.permakem.no

1.4 Nødtelefon

Ambulans: 113
Brann: 110
Politiet: 112
Giftinformasjonen: 22 59 13 00.

2. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 1272/2008 (CLP)	Alvorlig øyeskade eller øyeirritasjon (Eye Dam 1). Etsende eller irriterende for huden (Skin Irrit 2). Spesifikk målorgantoksitet - enkelteksponering (STOT SE 3).
--	--

2.2 Merkningsselementer

Piktogram

Signalord	Farlig
-----------	--------

SIKKERHETSATABLAD

KALSIUMHYDROKSID

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 12/12/2010

Faresetninger	H318 Gir alvorlig øyeskade. H315 Irriterer huden. H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
Sikkerhetssetninger	P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm. P305+P351+P310 VED KONTAKT MED ØYNENE. Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P261 Unngå innånding av støv/tåke/damp/aerosoler. P304+P340 VED INNÅNDING: Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet. P501 Innhold/holder leveres til godkjent mottakssted for farlig avfall. P302 + P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann.

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC og 1999/45/EC Irriterende

2.2 Merkningselementer

Faresymboler

IRRITERENDE

R-setninger R-37/38 Irriterer luftveiene og huden.
R-41 Fare for alvorlig øyeskade.

S-setninger S-2 Oppbevares utilgjengelig for barn.
S-25 Unngå kontakt med øynene.
S-26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
S-37/39 Bruk egnede vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
S-46 Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten.

2.3 Andre farer

Lokalirriterende uorganisk produkt med fare for alvorlig øyeskade. Irriterer luftveiene og huden. I motsetning til pulveret, kan produktet, fortynnet i vann, forårsake alvorlig hudskade hos mennesker (alkalisk etsing) spesielt over lengere tids hudkontakt.

3. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering etter forordning		Vekt-%
		67/548/EEC, 1999/45/EC	1272/2008 (CLP)	
Calciumhydroksyd	EC NR: 215-137-3 CAS NR: 1305-62-0	Xi R37/38-41		100%

Tegnforklaring R-setningenes fullstendige ordlyd finnes i seksjon 16. Tx=Meget Giftig, T=Giftig, C=Etsende, Xn=Helseskadelig, Xi=Irriterende, IK=Ikke klassifiseringspliktig, E=Ekspllosiv, O=Oksyderende, Fx=Ekstremt brannfarlig, F=Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig.
Forklaring til relevante fare- og risikosetninger finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer Stoffet inneholder små mengder Magnesiumoksid, Silisiumoksid, Aluminiumoksid, Jernoksid, Forforpentoksid, Svovel, Kulldioksid. R og H-setningene nevnt i punkt 3 er listet opp i punkt 16 med fullstendig tekst.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Bring den skadede til frisk luft. Holdes i ro under oppsyn. Ved ubehag: søk lege. Vær oppmerksom på at symptomene på lungeødem (åndenød) kan oppstå flere timer etter påvirkning.
Hudkontakt	Børst forsiktig pulveret av huden. Skyll huden med vann i min. 15 minutter, vask med såpe og vann. Smør utsatt hud med beskyttende krem. Ved fortsatt irritasjon søk legehjelp.
Øyekontakt	Skyll straks med mye vann i minimum 15 minutter (hold øyenlokk utbrettet, ta av eventuelle kontaktlinser). Snarest til sykehus, lege. Fortsett skyllingen under transporten.
Svelging	Skyll munnen med vann. Drikk mye vann. Unngå brekninger. Søk øyeblikkelig legehjelp. Gi aldri noe å drikke til bevisstløs person.

SIKKERHETSATABLAD

KALSIUMHYDROKSID

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 12/12/2010

Medisinsk informasjon	Om nødvendig kontakt Giftinformasjonssentralen Tlf 22 59 13 00. Øyenskade krever tidlig iverksatt og langvarig skylning som fortsettes hos øyenlege.
Helsekontroll	Symptomatisk behandling.
4.2 Viktigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede	Se pkt.11 for viktige symptomer og virkninger.
4.3 Angivelse av om øyeblikkelig legehjelp og særlig behandling er nødvendig	Fare for varige skader dersom førstehjelp ikke settes i gang omgående. Legebehandling nødvendig.
Annen informasjon	Fjern den skadede fra eksponering. Forurensete klær fjernes straks. Vedvarer svie eller andre symptomer etter behandling skal lege oppsøkes.

5. TILTAK VED BRANNSLUKKING

5.1 Slukningsmidler	
Passende slukningsmidler	Brann i omgivelsene slukkes med egnet slukkemiddel.
Uegnete slukningsmidler	Ingen spesielle advarsel. Vær imidlertid oppmerksom på farene ved blanding med vann som angitt i pkt.2 og 7.
5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen	Ikke brannfarlig i henhold til lov om brannfarlige varer. Ikke brennbar, se punkt 10.
5.3 Råd til brannbekjempningspersonale	Benytt personlig verneutstyr som angitt i pkt. 8. Bruk av åndedrettsbeskyttelse med frisklufttilførsel anbefales.
Annen informasjon	Flytt beholdere fra brannstedet hvis det er mulig uten risiko. Unngå innånding av røyk fra brannen.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1 Personlige sikkerhetsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprosedyrer	Bruk beskrevet verneutstyr - se punkt 8.. Unngå støvdannelse.
6.2 Miljøbeskyttelsestiltak	Må ikke komme i kloakken - se punkt 12. Informer lokale myndigheter ved utslipp til omgivelsene.
6.3 Metoder og utstyr til inndemning og opprensning	Oppsamles og håndteres som kjemikalieavfall. Hold pulveret tørt og bruk støvsuger/ evt. spade for oppsamling.
6.4 Henvisning til andre avsnitt	Se avsnitt 13 for viderebehandling av avfall.

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering	Bruk støvmaske dersom støv oppstår. Det må ikke spises, drikkes eller røykes i området der materialet er i bruk. Unngå søl i forbindelse med overtømming. Åpnede kolli må lukkes etter bruk. Sekker skal håndteres forsiktig og stables godt. Nød dusj og mulighet for øyenspyling skal finnes på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øynene, huden og klærne.
7.2 Forhold for sikker oppbevaring, herunder eventuell uforenlighet	Tørt og i lukket emballasje. Adskilt fra sterke syrer. Calciumhydroxid eller oppløsninger må ikke oppbevares i galvanisert emballasje eller lettmetall, da dette medfører utvikling av hydrogen med fare for trykkstigning. Lagres utilgjengelig for uvedkommende, adskilt fra næringsmidler, forvarer, legemidler ol.
Spesielle egenskaper og farer	Lokalirriterende uorganisk produkt med fare for alvorlig øyeskade. Irriterer luftveiene og huden. I motsetning til pulveret, kan produktet, fortynt i vann, forårsake alvorlig hudskade hos mennesker (alkalisk etsing) spesielt over lengere tids hudkontakt.
7.3 Særlige anvendelser	Kjemisk teknisk ind.
Annen informasjon	Tom ikke rengjort emballasje skal behandles som om den er full.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Type	Anm.	År
			mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm			
Calciumhydroksyd	215-137-3	1305-62-0	5						2007

Administrativ norm anmerkning

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for at alle beholdere er riktig merket for å forebygge uforutsett inntak eller feilaktig bruk. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for god ventilasjon. Mekanisk ventilasjon og
--	--

SIKKERHETSDATABLAD

KALSIUMHYDROKSID

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 12/12/2010

punktavsug ved håndtering som fører til støvdannelse. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Holdes unna matvarer, drikkevarer og dyrefor. Nød dusj og mulighet for øyenspyling skal finnes på arbeidsplassen.

Andedrettsvern	Bruk støvmaske med filter P3
Øyevern	Bruk tilsluttede vernebriller eller ansiktsmaske.
Håndvern	Bruk egnede vernehansker som f.eks. neopren eller nitrilgummi. Gjennombruddstid ca. 3 timer. Hansketypen må være av motstandsdyktig materiale og man bør søke råd hos hanske leverandøren.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk passende verneklær. Ved støvende håndtering bruk full beskyttelsesdrakt. Fjern forurensete klær for å unngå hudkontakt. Vask godt med vann umiddelbart etter hudkontakt.
Annen informasjon	Hold arbeidstøy adskilt. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Vask hender før pauser og ved arbeidets slutt. Unngå innånding av støv.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Pulver
Farge	Hvit eller gråaktig.
Lukt	Ingen spesiell lukt.
pH løsning	12,5
Tetthet	2,24 g/ml
Løslighet	Vann
Løselighet i vann	1,65 g/l v/20°C

9.2 Andre opplysninger Ingen ytterligere opplysninger.

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Ingen spesielle opplysninger utover det som er angitt i pkt.7
10.2 Kjemisk stabilitet	Produktet er stabilt under normale og tørre forhold.
10.3 Risiko for farlige reaksjoner	Se.pkt.10.1 og 10.5
10.4 Forhold som skal unngås	Se.pkt.10.1 og 10.5 og pkt.7
10.5 Materialer som skal unngås	Reagerer kraftig med syrer. I forbindelse med visse metaller (f.eks. al,tin og zink) utvikles hydrogen som sammen med luft kan danne eksplosive blandinger.
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ingen spesielle opplysninger.
Annen informasjon	Dekomponerer ved 550 °C til calciumoksyd og vanndamp.

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger

Innånding	Irriterer luftveiene.
Hudkontakt	Irriterer huden. I våt tilstand kan den virke etsende.
Øyekontakt	Virker etsende på øynene. Fare for alvorlig øyeskade.
Svelging	Virker irriterende og etsende på slimhinner, svelg og magesekk. Forårsaker sterke smerter.
Akutte og kroniske skadevirkninger	Langvarig eksponering kan medføre eksem. Hyppig innånding av støv kan medføre lungesykdom.
Allergi	Ikke påvist allergiske effekter.
Mutagenitet	Ingen spesielle opplysninger
Kreft	Stoffet er ikke oppført på kreftlisten.
Reproduksjon	Ingen spesielle opplysninger.
Annen informasjon	I fuktig eller oppslemmet tilstand kan hydratkalk virke etsende. Helsefaren er avhengig av bruk og vernetiltak.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Toksisitet	Produktutslipp vil medføre en økning i alkaliteten i vann, med fare for fiskedød.
12.2 Persistens og nedbrytelighet	Ikke kjent.

SIKKERHETSATABLAD

KALSIUMHYDROKSID

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 12/12/2010

12.3 Bioakkumuleringspotensiale	Produktet forventes ikke å bioakkumulere.
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er i pulverform og kan derfor støve noe under bruk eller ved uhell.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Ingen data.
12.6 Andre skadevirkninger	Ingen spesielle opplysninger.
Annen informasjon	Produktet må ikke tillates å komme i grunnvann, rennende vann eller i kloakksystemer.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	EAK-kode:101304 avfall fra kalsinering og lesket kalk. Se avfallsforskriften av 01.06.04.
Emballasje	Tom ikke rengjort emballasje behandles på samme måte som produktet.
Annen informasjon	Produktrester leveres mottakstasjon for spesialavfall. Rester må ikke tømmes i kloakk eller annet vannavløp.

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

14.1 UN-nummer	
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	
14.3 Transportfareklasse(r)	
14.4 Emballasjegruppe	
14.5 Miljøfarer	
14.6 Særskilte forsiktighetsregler	
Annen informasjon	Ikke klassifisert som farlig gods etter ADR/RID.

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhet, helse og miljø	Administrative normer (2007/2008). Stofflisten (2005) Produktforskriften. OBS listen. Produsent/importør. Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2003). Forskrift om farlig avfall (2004). ADR/RID-vegtransport av farlig gods (2011). I henhold til forordning: ECNo 1272/2008 (CLP).
15.2 Kjemikaliesikkerhetsvurdering	Ingen spesielle opplysninger utover det som er oppgitt i dette sikkerhetsdatablad.
Annen informasjon	Opplysningene støtter seg til dagens kjennskaper og erfaringer. Sikkerhetsdatabladet beskriver produkter med henblikk på sikkerhetskrav.

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Relevante fare- og risikosestninger angitt i seksjon 3	R-37/38 Irriterer luftveiene og huden. R-41 Fare for alvorlig øyeskade. H318 Gir alvorlig øyeskade.. H315 Irriterer huden. H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
Henvisninger til viktig litteratur og datakilder	Administrative normer (2007/2008). Stofflisten (2005) Produktforskriften. OBS listen. Produsent/importør. Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2003). Forskrift om farlig avfall (2004). ADR/RID-vegtransport av farlig gods (2011). I henhold til forordning: ECNo 1272/2008 (CLP).
Første gang utgitt	14.5.1996
Utskriftsdato	15.4.2011
Annen informasjon	Databladet er laget etter vår nåværende kunnskap, norsk regelverk og produsentens opplysninger. Forhold som dukker opp som skyldes manglende opplysninger til oss, er utenfor vår kontroll og må svares for av produsenten. Da brukerens arbeidsforhold ligger utenfor vår kontroll, vil det være brukerens ansvar at de nødvendige forholdsregler blir tatt. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjon gitt i dette HMS-datablad blir lest og forstått av alle som bruker, behandler, avhender eller på noen måte kommer i kontakt med produktet. Dette produktet skal bare brukes til det formål det er beregnet for og i henhold til spesifiserte instruksjoner. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse. Opplysningene skal ikke anses som en garanti eller kvalitetsspesifikasjon.

SIKKERHETSDATBLAD

KALSIUMHYDROKSID

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 12/12/2010

--- SIKKERHETSDATBLAD i henhold til EU direktiv 67/548/EEC, 1999/45/EC og 453/2010 of 20 May 2010 ---